

**טיוטת חוק לייעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה) (תיקון),
התשע"ז - 2017 - הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה**

הצעה להחלטה

מחליטים:

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק לייעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה) (תיקון), התשע"ז – 2017, המצורפת בזה.
- ב. להסמיך את ועדת שרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת.
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק בקריאה ראשונה.

דברי הסבר

רקע כללי

חוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה) התשע"ו – 2016 (להלן: "החוק") מסדיר את הסמכת הפקחים העירוניים לפיקוח ואכיפה של עבירות תעבורה, ואת התנאים וההגבלות על כך – הכל כמפורט בחוק.

החוק נועד בעיקרו לסייע בצמצום תופעה קיימת של רכיבה אסורה על גבי מדרכות, באופן הפוגע בהולכי הרגל במרחב העירוני.

בתיקון זה מבוקש להימנע, ככל הניתן, משימוש בהגדרות הדווקניות שנקבעו בתקנות התעבורה לגבי "אופניים עם מנוע עזר" ולגבי "גלגיוע", במסגרתן נקבעו סייגים טכניים כגון משקל מרבי, מהירות מרבית וחובת עמידה בתקן, וזאת בכדי למנוע פתח להעלאת טענות אפשריות בדבר אי קיומה של סמכות לפקחים לבצע אכיפה כנגד הרוכבים באופניים חשמליים או בקורקינטים חשמליים, שאינם עומדים בסייגים אלו, באופן שיהיה בו כדי לפגוע במימוש התכלית המרכזית של החוק – צמצום הסיכון לפגיעה בהולכי הרגל במדרכות במרחב העירוני.

יצוין בהקשר זה כי ביחס לאופניים חשמליים, נמנעה התוספת השנייה בחוק, באופן מכוון, מלעשות שימוש בהגדרת "אופניים עם מנוע עזר" שבתקנות התעבורה, וזאת בדיוק מהסיבות המנויות לעיל. תחת זאת, הן מוגדרים שם באופן רחב כ"אופניים שבהם מותקן מנוע המסיע אותם או המסייע בכך".

יחד עם זאת, הוברר כי אין בכך די, ויש צורך בתיקון נוסף של החוק בכדי לנתק את הזיקה בין פטור מחובת רישוי ורישום וההגדרות הדווקניות שנקבעו לשם כך – ביחס לגלגיוע ואופניים עם מנוע עזר, ובין סוגי הרכב, שלגביהם יהיו פקחים מוסמכים לפעול בהתאם לסמכויותיהם שבחוק זה.

תיקון החוק בתיקונים מבוקשים אלו (הכוללים בתוכם אף מס' תיקונים טכניים של טעויות שנפלו בחוק) יממשו את הכוונה העומדת מאחוריו ויובילו להשגת מטרתו האמורה לעיל.

התזכיר הופץ ביום 6.6.2017. היועץ המשפטי לממשלה (משפט חוקתי ציבורי) אישר את קיצוץ מועד הפצת התזכיר עד ליום 15.6.2017.

אם יתקבלו הערות עד למועד זה, המשרד לביטחון הפנים יפיץ נוסח חדש ככל שיידרש.

מוצע להביא לאישור הממשלה את טיוטת החוק האמורה, המתקנת את החוק כאמור.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

אין השפעה על משק המדינה.

תקציב

לא נדרש.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין השפעה

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין החלטות קודמות.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב.

סיווגים

סיווג ראשי: 07 חקיקה ממשלתית ;

תחום פעולה עיקרי: 07 אכיפת החוק.

מוגש על ידי השר לביטחון הפנים

כ' בסיון התשע"ז

14 ביוני 2017

המשרד לביטחון הפנים היועץ המשפטי

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

לאשר כי טיוטת חוק ליעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה) (תיקון), התשע"ז – 2017, המצורפת בזה, הינה על דעת הממשלה; להסמיך את ועדת שרים לענייני חקיקה, לאשר, על דעת הממשלה, את נוסח הצעת החוק שתוגש מיד לכנסת; לבקש מועדת הכנסת לחקידם את הדיון בטיטות החוק ולקצר את תקופת ההנחה, וזאת בתתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

חוק ליעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה) התשע"ז – 2016 (להלן: "החוק") מסדיר את הסמכת הפקחים העירוניים לפיקוח ואכיפה של עבירות תעבורה, ואת התנאים וההגבלות על כך - הכל כמפורט בחוק.

חוק זה נועד בעיקרו לסייע בצמצום תופעה קיימת של רכיבה אסורה על גבי מדרכות, באופן הפוגע בהולכי הרגל במרחב העירוני.

היות והחוק עוסק במתן אפשרות לפקחים עירוניים לאכוף עבירות תעבורה, הרי שמטבע הדברים, העבירות המנויות בו כמו אף חלק ניכר מהגדרותיו, הינן אלו שנקבעו בפקודת התעבורה ובתקנותיה.

אלא שהרציונל העומד מאחורי ההגדרות שנקבעו בפקודת התעבורה ובתקנותיה אינו חופף בהכרח לרציונל העומד מאחורי החוק ולא דווקא עולה בקנה אחד עם תכליתו.

כך למשל, תקנות התעבורה מגדירות "אופניים עם מנוע עזר" וכן "גלגיוע (קורקינט חשמלי)" באופן המבקש להבדיל אותם מרכב אחר - לעניין התרת השימוש בהם בפטור מחובת רישוי ורישום, שכן ללא פטור זה חובה זו הייתה חלה לגביהם - ככל רכב אחר, וזאת בהתאם לסעיף 2 לפקודת התעבורה. משכך, הגדרות אלו כוללות בתוכן סייגים אובייקטיביים טכניים כגון חובת תקינה, משקל מרבי, הספק מנוע מרבי ומהירות מרבית.

סייגים אלו, אינם רלוונטיים במקרה בו מדובר בהענקת סמכות אכיפה לפקחים עירוניים כנגד מי שעבר עבירות תעבורה כאמור בחוק.

לא רק זאת אלא ששימוש בהגדרות אלו על סייגיהן הדווקניים, עלול אף להחטיא את מטרת החוק, שכן יש בו כדי להביא למצב אבסורדי בו סמכות פקח עירוני לאכיפת עבירות תעבורה לפי החוק מוגבלת ואינה חלה ביחס לקורקינטים חשמליים או אופניים חשמליים החורגים מהגדרתם האמורה בתקנות התעבורה, וזאת הגם שחשפעתם על סיכון עוברי הדרך איננה פחותה, אלא אדרבא, הם עלולים בהחלט להיות מסוכנים יותר מאשר אלו העונים להגדרות הפורמליות שנקבעו בעניין זה כאמור.

המשרד לביטחון הפנים היועץ המשפטי

בנוסף, לא תמיד קיימת לפקח האפשרות או שעומדים לו הכלים להבחין בין אופניים או קורקינט חשמליים העומדים בסייגי התגדרה שנקבעה להם בתקנות התעבורה ובין אלו שאינם עומדים בסייגים אלו.

משכך, מבוקש בתיקון זה להימנע, ככל הניתן, משימוש באותן הגדרות דווקניות שנקבעו בתקנות התעבורה לגבי "אופניים עם מנוע עזר" ולגבי "גלגינוע", וזאת בכדי למנוע פתח להעלאת טענות אפשריות בדבר אי קיומה של סמכות לפקחים לבצע אכיפה כנגד תרכובים באופניים חשמליים או בקורקינטים חשמליים, באופן שיהיה בו כדי לפגוע במימוש התכלית המרכזית של החוק – צמצום הסיכון לפגיעה בהולכי הרגל במדרכות.

יצוין בהקשר זה כי ביחס לאופניים חשמליים, נמנעה התוספת השנייה בחוק, באופן מכוון, מלעשות שימוש בהגדרת "אופניים עם מנוע עזר" שבתקנות התעבורה, וזאת בדיוק מהסיבות המנויות לעיל. תחת זאת, הם מוגדרים שם באופן רחב כ"אופניים שבהם מותקן מנוע המסיע אותם או המסייע בכך".

יתד עם זאת, הוברר כי אין בכך די, ויש צורך בתיקון נוסף של החוק בכדי לנתק בין הזיקה של חובת רישוי ורישום וההגדרות שנקבעו לשם כך - ביחס לגלגינוע ואופניים עם מנוע עזר, ובין סוגי הרכב, שלגביהם יהיו פקחים מוסמכים לפעול בהתאם לסמכויותיהם שבחוק זה. תיקון החוק בתיקונים מבוקשים אלו (הכוללים בתוכם אף מסי' תיקונים טכניים של טעויות שנפלו בחוק) יממשו את הכוונה העומדת מאחוריו ויובילו להשגת מטרתו האמורה לעיל.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

אין קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת החוק הועברה להערות נציגי היועצים המשפטיים במשרדים הרלוונטיים, עוד בטרם הפצתה כתזכיר – התקבלו לגביה מסי' הערות נוסח, שחלקן הגדול הוטמע בה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

תומך בהצעת ההחלטה ובקידום הליך החקיקה.

היועץ המשפטי

יואל הדר, עו"ד

חתימה

תפקיד

שם

טיוטת חוק

שם החוק המוצע

א.

הצעת חוק לייעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה) (תיקון),
התשע"ז – 2017.

מטרת החוק המוצע והצורך בו

ב.

חוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה) התשע"ו – 2016 (להלן: "החוק") מסדיר את הסמכת הפקחים העירוניים לפיקוח ואכיפה של עבירות תעבורה, ואת התנאים וההגבלות על כך - הכל כמפורט בחוק.

חוק זה נועד בעיקרו לסייע בצמצום תופעה קיימת של רכיבה אסורה על גבי מדרכות, באופן הפוגע בהולכי הרגל במרחב העירוני.

היות והחוק עוסק במתן אפשרות לאכיפת עבירות התעבורה שאותן יהיו מוסמכים פקחים לאכוף, הרי שמטבע הדברים, העבירות המנויות בו כמו אף חלק ניכר מהגדרותיו, הינן אלו שנקבעו בפקודת התעבורה ובתקנותיה.

אלא שהרציונל העומד מאחורי ההגדרות שנקבעו בפקודת התעבורה ובתקנותיה, אינו חופף בהכרח לרציונל העומד מאחורי החוק ולאו דווקא עולה בקנה אחד עם תכליתו.

כך למשל, תקנות התעבורה מגדירות "אופניים עם מנוע עזר" וכן "גלגיוע (קורקינט חשמלי)" באופן המבקש להבדיל אותם מרכב אחר - לעניין התרת השימוש בה בפטור מחובת רישוי ורישום, שכן ללא פטור זה, חובה זו הייתה חלה לגביהם, ככל רכב אחר, וזאת בהתאם לסעיף 2 לפקודת התעבורה. משכך, הגדרות אלו כוללות בתוכן סייגים אובייקטיביים טכניים כגון חובת תקינה, משקל מרבי, הספק מנוע מרבי ומהירות מרבית

סייגים אלו, אינם רלוונטיים במקרה בו מדובר בהענקת סמכות אכיפה לפקחים עירוניים כנגד מי שעבר עבירות תעבורה כאמור בחוק.

לא רק זאת, אלא ששימוש בהגדרות אלו על סייגיהן הדווקניים, עלול אף להחטיא את מטרת החוק, שכן יש בו כדי להביא למצב אבסורדי בו סמכות פקח עירוני לאכיפת עבירות תעבורה לפי החוק מוגבלת ואינה חלה ביחס לקורקינטים חשמליים או אופניים חשמליים החורגים מהגדרתם האמורה בתקנות התעבורה, וזאת הגם שהשפעתם על סיכון עוברי הדרך איננה פחותה, אלא אדרבא, הם עלולים בהחלט להיות מסוכנים יותר מאשר אלו העונים להגדרות הפורמליות שנקבעו לגביהם.

בנוסף, לא תמיד קיימת לפקח האפשרות או שעומדים לו הכלים להבחין בין אופניים או קורקינט חשמליים העומדים בסייגי ההגדרות שנקבעו לכך בתקנות התעבורה ובין אלו שאינם עומד בסייגים אלו.

משכך, מבוקש בתיקון זה להימנע ככל הניתן משימוש באותן הגדרות דווקניות - טכניות שנקבעו בתקנות התעבורה לגבי "אופניים עם מנוע עזר" ולגבי "גלגינוע", וזאת בכדי למנוע פתח להעלאת טענות אפשריות בדבר אי קיומה של סמכות לפקחים לבצע אכיפה כנגד הרוכבים באופניים חשמליים או בקורקינטים חשמליים, באופן שיהיה בו כדי לפגוע במימוש התכלית המרכזית של החוק – צמצום הסיכון לפגיעה בהולכי הרגל במדרכות במרחב העירוני.

יצוין בהקשר זה כי ביחס לאופניים חשמליים, נמנעה התוספת השנייה בחוק, באופן מכוון, משימוש בהגדרת "אופניים עם מנוע עזר" שבתקנות התעבורה, וזאת בדיוק מהסיבות המנויות לעיל. תחת זאת, הם מוגדרים שם באופן רחב כ"אופניים שבהם מותקן מנוע המסיע אותם או המסייע בכך".

יחד עם זאת, הוברר כי אין בכך די, ויש צורך בתיקון נוסף של החוק בכדי לנתק את הזיקה בין פטור מחובת רישוי ורישום וההגדרות שנקבעו לשם כך - ביחס לגלגינוע ואופניים עם מנוע עזר, ובין סוגי הרכב, שלגביהם יהיו פקחים מוסמכים לפעול בהתאם לסמכויותיהם שבחוק זה.

יחד עם זאת, הוברר כי אין בכך די, ויש צורך בתיקון נוסף של החוק בכדי לנתק בין הזיקה של פטור מחובת רישוי ורישום וההגדרות שנקבעו לשם כך - ביחס לגלגינוע ואופניים עם מנוע עזר, ובין סוגי הרכב, שלגביהם יהיו פקחים מוסמכים לפעול בהתאם לסמכויותיהם.

כפועל יוצא מכך, מוצע לתקן את הגדרת "גלגינוע" שבתוספת השנייה לחוק כך שתהיה פחות מצמצמת מזו המנויה בתקנות התעבורה (וזאת בדומה לאופן בו התייחסה תוספת זו לחוק ביחס לאופניים חשמליים); ובנוסף לתקן את סעיף 4(א) לחוק הקושר בין חובת רישוי ורישום ובין סמכות הפקח להוצאת אוויר או שסתומים מהגלגלים וכן לתפיסה או הרחקה. תחת זאת מוצע להוסיף במסגרת סעיף זה תוספת שלישית לחוק בה יפורט סוג הרכב (בהתאם להגדרה שנקבעה לו בתוספת השנייה) לגביו יתאפשר לפקח לעשות שימוש בסמכויותיו אלו.

בנוסף, מוצע לתקן את סעיפים 4 ו-5 לחוק, כך שיובהר כי התנאים הקיימים בחוק לעניין אופן הפעלת סמכויות פקח - חלות על כלל סמכויותיו לפי חוק זה, לרבות סמכותו לתת הודעת תשלום קנס – בהתאם לסעיף 9 לחוק.

כן מבוקש לתקן את הפתיח של התוספת השנייה כך שבמקום "תלת אופן" - כהגדרתם בתקנות התעבורה" יבוא "תלת אופנוע" – כהגדרתם בתקנות התעבורה". מדובר בטעות סופר שכן אין בתקנות התעבורה הגדרה לתלת אופן. כמו"כ מבוקש לתקן את פרט 3 לתוספת השנייה כך שהמילים "או שימוש אסור אחר" שהושמטו ממנו בטעות סופר יכללו בו - וזאת בדומה לאמור בפרט 2.

עיקרי החוק המוצע

סעיף 1-

סעיפים 4(א) ו-4(א)(5) לחוק קובעים כי השימוש בסמכויות לפיהם יתאפשרו רק ביחס ל"רכב

הפטור מחובת רישוי ורישום".

כפי שהוסבר לעיל, קורקינט חשמלי או אופניים חשמליים - שאינם עומדים בתנאים הדווקניים שנקבעו בתקנות התעבורה - לכאורה כן חייבים בחובת רישוי ורישום, בהיותם "רכב", לפי סעיף 2 לפקודה (אלא שאינם עומדים באמות המידה שהן תנאי רישום כזה), ומכאן שפקח לא יוכל להפעיל את הסמכויות המשמעותיות המוקנות לו לפי סעיפים אלו ביחס לאופניים או קורקינט חשמליים - החורגים מתנאי הגדרתם בתקנות התעבורה וזאת למרות שהפרעתם לעוברי דרך אחרים איננה פחותה מזו של העונים להגדרות הפורמליות שנקבעו בעניין זה, אלא אדרבא, הם עלולים בהחלט להיות מסוכנים יותר.

משכך, מוצע כחלופה לקבוע תוספת נוספת (תוספת ראשונה א') לחוק - בה יפורטו סוגי הרכב שלגביהם פקח יהיה מוסמך להשתמש בסמכויותיו אלו.

בנוסף, מוצע לתקן את סעיף 4 כך שבסוף הפסקה הראשונה המילים "בכפוף להוראות סעיף 5" - יימחקו. הוראה זו מיותרת לאור הרישא של סעיף 5, שממילא מבהירה זאת.

סעיף 2-

מוצע לתקן את סעיף 5 לחוק הקובע כי פקח לא יעשה שימוש בסמכויותיו האמורות בסעיף 4 אלא בהתאם לתנאים שנקבעו בתוספת השנייה. היות ותנאים אלו רלוונטיים אף ביחס לסמכות פקח לתת הודעת תשלום קנס לפי סעיף 9, יש לכלול בסייגי סעיף 5 אף את סמכות הפקח בהתאם לסעיף 9.

סעיף 3-

היות וכאמור מבוקש להוסיף תוספת נוספת לחוק, יש לתקן בהתאם את סעיף 11 לחוק שעניינו הסמכת השר לתקן את התוספות בחוק.

סעיף 4-

הוספת התוספת נוספת לחוק (תוספת ראשונה א') שעניינה פירוט סוגי הרכב לגביהם פקח יהיה מוסמך לעשות שימוש בסמכויותיו הקבועות בסעיפים 4(א) ו-4(א)(5) לחוק.

סעיף 5-

מבוקש לתקן את הגדרת "גלגינוע" שבתוספת השנייה, כך שבדומה לאופניים חשמליים תהיה רחבה יותר ודווקנית פחות מזו הקבועה בתקנות התעבורה.

כפי שהובא בהרחבה לעיל, תיקון זה נועד למנוע את הבעייתיות שעלולה לעלות בהפעלת סמכויות פקח כלפי הרוכב על גלגינוע בניגוד לחוק.

על מנת שהגדרה זו תעלה בקנה אחד עם הכוונה העומדת מאחוריה, מוחרגים ממנה סוגי הרכב שעשויים לענות על איפיון הגלגינוע כפי שמוצע ברישה להגדרה, וזאת לרבות אם על פי צורתם ומאפייניהם, אופן השימוש בהם או נסיבות העניין, ניתן להניח כי מדובר באחד מסוגי הרכב כאמור.

בנוסף, מבוקש לתקן שני תיקונים טכניים של טעויות סופר :

1. לתקן את פתיח ההגדרות שבתוספת השנייה כך שבמקום "תלת אופן" (שאין לו כלל הגדרה בתקנות התעבורה) יבוא "תלת אופנוע".

2. לתקן את פרט 3 לתוספת השנייה כך שבטור א' במקום "גלגיוע (קורקינט חשמלי)" יבוא "גלגיוע "קורקינט ממונע" ושבטור ג' המילים: "'או שימוש אסור אחר" שהושמטו ממנו יכללו בו וזאת בדומה לאמור בפרט 2.

ד. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על תקנים במשרדי ממשלה ועל ההיבט המינהלי:
לא צפויה השפעה.

ה. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:
יתוקנו סעיפים 4(א), 4(א), 5, 11 וכן התוספת השנייה לחוק.
תתווסף לחוק תוספת נוספת (ראשונה א').

ו. הופץ תזכיר חוק ביום י"ב בסיוון תשע"ז (06.06.2017)
התיקונים המתבקשים במסגרת הצעת החוק, הינם טכניים בעיקרם, משכך, ולאור החשיבות בקידומה המהיר, קוצר מועד הפצת התזכיר עד ליום ה-15.6.17, וזאת באישור המשנה ליועמ"ש לממשלה (חקיקה).
התקבלו מס' הערות נוסח מגורמי משרד התחבורה שהוטמעו בחלקן הגדול.
בנוסף, מבדיקה מול יועמ"ש איו"ש עלה כי החוק טרם נכנס לתוקפו באיו"ש. משכך, והיות ותיקוני הצעת החוק הינם בגדר טכניים במהותם אין בהצעת החוק כדי להשליך על איו"ש.

ז. להלן נוסח החוק המוצע:

הצעת חוק לייעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה)(תיקון), התשע"ז – 2017

תיקון סעיף 4	1.	בחוק לייעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה), התשע"ו - 2016 ¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 4(א) -
		(1) ברישה, המילים "בכפוף להוראות סעיף 5" – יימחקו ;
		(2) בפסקאות (4) ו- (5), במקום "הפטור מחובת רישוי ורישום לפי פקודת התעבורה" יבוא "המנוי בתוספת ראשונה א";
תיקון סעיף 5	2.	בסעיף 5 לחוק העיקרי, במקום "סעיף 4" יבוא "סעיפים 4 ו-9" ובמקום "לפי הסעיף האמור" יבוא "לפי הסעיפים האמורים".
תיקון סעיף 11	3.	בסעיף 11 לחוק העיקרי -
		(1) בכותרת השוליים במקום "שינוי התוספת הראשונה והתוספת השנייה" יבוא "שינוי התוספות";
		(2) במקום "לשנות את התוספת הראשונה ואת התוספת השנייה" יבוא "לשנות את התוספת הראשונה, התוספת הראשונה א' והתוספת השנייה".
הוספת תוספת ראשונה א'	4.	אחרי התוספת הראשונה לחוק העיקרי יבוא :
		"תוספת ראשונה א'
		(סעיף 4(א)(4) ו- (5))
		(1) אופניים או תלת אופן ;
		(2) אופניים או תלת אופן שבהם מותקן מנוע המניע אותם או המסייע בכך ;
		(3) גלגינוע (קורקינט ממונע) כהגדרתו בתוספת השנייה."
תיקון התוספת השנייה	5.	בתוספת השנייה לחוק העיקרי -

¹ ס"ח התשע"ו, עמ' 1214.

(1) במקום "בתוספת זו, מדרכה", "אזור מיתון תנועה", "שביל", "גלגיונע (קורקינט חשמלי)", אופנוע", ו"תלת אופן"- כהגדרתם בתקנות התעבורה" יבוא :	
"בתוספת זו-	
"גלגיונע (קורקינט ממונע)" – התקן בעל גלגל אחד או יותר ואמצעי להיגוי, המתוכנן לרכיבה בעמידה על משטח נמוך או בישיבה על מושב, שמותקן בו מנוע המניע אותו או המסייע בכך, ושההיגוי, העצירה והייצוב שלו אינם נעשים באמצעות הטיית הגוף ומערכת ייצוב גירוסקופית חשמלית, לרבות "גלגיונע" כהגדרתו בתקנות התעבורה, ולמעט כל סוג רכב אחר המוגדר לפי פקודת התעבורה או המנוי בתוספת זו, או שעל פי צורתו ומאפייניו, אופן השימוש בו או נסיבות העניין, יש להניח כי הוא אחד מאלה כאמור. "מדרכה", "אזור מיתון תנועה", "שביל", אופנוע", ו"תלת אופנוע"- כהגדרתם בתקנות התעבורה";	
(2) בפרט 3-	
(א) בטור א', במקום "גלגיונע (קורקינט חשמלי) יבוא "גלגיונע (קורקינט ממונע)";	
(ב) בטור ג', במקום "הרכיבה היא על אחד מאלה" יבוא "הרכיבה או שימוש אסור אחר הם על אחד מאלה".	

דברי הסבר

כללי חוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה) התשע"ו – 2016 (להלן: **"החוק"**) מסדיר את הסמכת הפקחים העירוניים לפיקוח ואכיפה של עבירות תעבורה, ואת התנאים וההגבלות על כך - הכל כמפורט בחוק.

חוק זה נועד בעיקרו לסייע בצמצום תופעה קיימת של רכיבה אסורה על גבי מדרכות, באופן הפוגע בהולכי הרגל במרחב העירוני.

היות והחוק עוסק במתן אפשרות לפקחים עירוניים לאכוף עבירות תעבורה, הרי שמטבע הדברים, העבירות המנויות בו כמו אף חלק ניכר מהגדרותיו, הינן אלו שנקבעו בפקודת התעבורה ובתקנותיה.

אלא שהרציונל העומד מאחורי ההגדרות שנקבעו בפקודת התעבורה ובתקנותיה, אינו חופף בהכרח לרציונל העומד מאחורי החוק ולאו דווקא עולה בקנה אחד עם תכליתו.

כך למשל, תקנות התעבורה מגדירות "אופניים עם מנוע עזר" וכן "גלגיונע (קורקינט חשמלי)" באופן המבקש להבדיל אותם מרכב אחר - לעניין התרת השימוש בהם בפטור מחובת רישוי ורישום, שכן ללא

פטור זה, חובה זו הייתה חלה לגביהם - ככל רכב אחר, וזאת בהתאם לסעיף 2 לפקודת התעבורה. משכך, הגדרות אלו כוללות בתוכן סייגים אובייקטיביים טכניים כגון חובת תקינה, משקל מרבי, הספק מנוע מרבי ומהירות מרבית.

סייגים אלו, אינם רלוונטיים במקרה בו מדובר בהענקת סמכות אכיפה לפקחים עירוניים כנגד מי שעבר עבירות תעבורה כאמור בחוק.

לא רק זאת, אלא ששימוש בהגדרות אלו על סייגיהן הדווקניים, עלול אף להחטיא את מטרת החוק, שכן יש בו כדי להביא למצב אבסורדי בו סמכות פקח עירוני לאכיפת עבירות תעבורה לפי החוק מוגבלת ואינה חלה ביחס לקורקינטים חשמליים או אופניים חשמליים החורגים מהגדרתם האמורה בתקנות התעבורה, וזאת הגם שהשפעתם על סיכון עוברי הדרך איננה פחותה, אלא אדרבא, הם עלולים בהחלט להיות מסוכנים יותר מאשר אלו העונים להגדרות הפורמליות שנקבעו בעניין זה כאמור.

בנוסף, לא תמיד קיימת לפקח האפשרות או שעומדים לו הכלים להבחין בין אופניים או קורקינט חשמליים העומדים בסייגי ההגדרות שנקבעו לכך בתקנות התעבורה ובין אלו שאינם עומד בסייגים אלו.

משכך, מבוקש בתיקון זה להימנע ככל הניתן משימוש באותן הגדרות דווקניות - טכניות שנקבעו בתקנות התעבורה לגבי "אופניים עם מנוע עזר" ולגבי "גלגינוע", וזאת בכדי למנוע פתח להעלאת טענות אפשריות בדבר אי קיומה של סמכות לפקחים לבצע אכיפה כנגד הרוכבים באופניים חשמליים או בקורקינטים חשמליים, באופן שיהיה בו כדי לפגוע במימוש התכלית המרכזית של החוק - צמצום הסיכון לפגיעה בהולכי הרגל במדרכות במרחב העירוני.

יצוין בהקשר זה כי ביחס לאופניים חשמליים, נמנעה התוספת השנייה בחוק, באופן מכוון, משימוש בהגדרת "אופניים עם מנוע עזר" שבתקנות התעבורה, וזאת בדיוק מהסיבות המנויות לעיל. תחת זאת, הם מוגדרים שם באופן רחב כ"אופניים שבהם מותקן מנוע המסיע אותם או המסייע בכך".

יחד עם זאת, הוברר כי אין בכך די, ויש צורך בתיקון נוסף של החוק בכדי לנתק את הזיקה בין פטור מחובת רישוי ורישום וההגדרות שנקבעו לשם כך - ביחס לגלגינוע ואופניים עם מנוע עזר, ובין סוגי הרכב, שלגביהם יהיו פקחים מוסמכים לפעול בהתאם לסמכויותיהם לפי חוק זה.

סעיפים 1, 3 ו-4 מוצע לתקן את סעיפים 4(א) ו-4(א)5 לחוק הקובעים כי השימוש בסמכויות לפיהם יתאפשרו רק ביחס ל"רכב הפטור מחובת רישוי ורישום".

כפי שהוסבר לעיל, קורקינט חשמלי או אופניים חשמליים - שאינם עומדים בתנאים הדווקניים שנקבעו בתקנות התעבורה - לכאורה כן חייבים בחובת רישוי ורישום, בהיותם "רכב", לפי סעיף 2 לפקודה (אלא

שהם אינם עומדים באמות המידה שהן תנאי לרישום זה), ומכאן, שפקח לא יוכל להפעיל את הסמכויות המשמעותיות המוקנות לו לפי סעיפים אלו ביחס לאופניים או קורקינט חשמליים - החורגים מתנאי הגדרתם בתקנות התעבורה, וזאת למרות שהפרעתם לעוברי דרך אחרים איננה פחותה מזו של העונים להגדרות הפורמליות שנקבעו בעניין זה, אלא אדרבא, הם עלולים בהחלט להיות מסוכנים יותר.

משכך, מוצע כחלופה לקבוע תוספת נוספת לחוק (תוספת ראשונה א') - בה יפורטו סוגי הרכב שלגביהם פקח יהיה מוסמך להשתמש בסמכויותיו אלו.

בנוסף, מוצע לתקן את סעיף 4 לחוק כך שבסוף הפסקה הראשונה המילים "בכפוף להוראות סעיף 5" – יימחקו. הוראה זו מיותרת לאור הרישא של סעיף 5, שממילא מבהירה זאת.

סעיף 2 מוצע לתקן את סעיף 5 לחוק הקובע כי פקח לא יעשה שימוש בסמכויותיו האמורות בסעיף 4 אלא בהתאם לתנאים שנקבעו בתוספת השנייה. היות ותנאים אלו רלוונטיים אף ביחס לסמכות פקח לתת הודעת תשלום קנס לפי סעיף 9, יש לכלול בסייג סעיף 5 אף את סמכות הפקח בהתאם לסעיף 9.

סעיף 5 מוצע לתקן את הגדרת "גלגיוע" שבתוספת השנייה, כך שבדומה לאופן בו הוגדרו אופניים חשמליים בתוספת זו - תהיה רחבה יותר ודווקנית פחות מזו הקבועה בתקנות התעבורה. כפי שהובא בהרחבה לעיל, תיקון זה נועד למנוע את הבעייתיות שעלולה לעלות בהפעלת סמכויות פקח כלפי הרוכב על גלגיוע בניגוד לחוק.

על מנת שהגדרה זו תעלה בקנה אחד עם הכוונה העומדת מאחוריה, מוחרגים ממנה סוגי הרכב שעשויים לענות על איפיון הגלגיוע כפי שמוצע ברישא להגדרה, וזאת לרבות אם על פי צורתם ומאפייניהם, אופן השימוש בהם או נסיבות העניין, ניתן להניח כי מדובר באחד מסוגי הרכב כאמור.

בנוסף, מבוקש לתקן שתי טעויות סופר שנפלו בתוספת זו:

1. לתקן את פתיח ההגדרות שבתוספת השנייה כך שבמקום "תלת אופן" (שאין לו כלל הגדרה בתקנות התעבורה) יבוא "תלת אופנוע";
2. לתקן את פרט 3 לתוספת השנייה כך שבטור א' במקום "גלגיוע (קורקינט חשמלי)" יבוא "גלגיוע (קורקינט ממונע) ושבטור ג' המילים: "או שימוש אסור אחר" שהושמטו ממנו יכללו בו וזאת בדומה לאמור בפרט 2.